

ԽՈՀԱՆ ՊԵՏՈՒԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻԿԱՆԻ ՏԵՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՎԱՆՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԻ ԲՅՈՒՐՈ. ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԻ ՍԵՒՏՈՐ

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ

1937 թվի բյուջեն

ԿՈԼՄՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ 1937 ԹՎԿ ԲՅՈՒՀԵՆԵՐԸ

Յուցում ներ կոլտնեսականներին՝ թե ինչպես
կատարել գրանցում ները

Կոլտնտեսականների կյանքի պայմաններն ուսումնասիրելու համար ԽՍՀՄ Պետպլանի ժողովրդական անտեսության հաշվառման կենտրոնական վարչությունը քաղաքի բանվորների բյուջեների ուսումնասիրության զուգընթաց, ուսումնասիրում և նաև կոլտնտեսականների բյուջեները:

Կոլտնտեսականների բուջետային գրանցումների նյութի հիման վրա ԽՍՀՄ-ի Պետպլանի ժողովրդական անտեսության հաշվառման կենտրոնական վարչությունը ի վեճակի կլինի կուսակցությանը և կառավարությանը արամադրել այնպիսի նյութեր, վորոնք ցույց կտան բոլոր կոլտնտեսականներին ունեվոր դարձնելու՝ ընկ. Ստալինի լոգունգի իրականացումը:

Բուջետային գրանցումները կատարող կոլտնտեսականները կատարում են մեծ և չափազանց կարևոր հասարակական աշխատանք:

Գրանցումներ կատարող կոլտնտեսականներին խրախուսելու նպատակով ԽՍՀՄ-ի Պետպլանի ժողովրդական անտեսության հաշվառման վարչությունն ամսական վճարումներից բացի, պարզեատվությունն և սահմանում գրանցումները լավ կատարող կոլտնտեսականների համար:

Պարզեատվությունը տրվում է այն կոլտնտեսականներին, վորոնք իրենց գրանցումները կատարում են անընդ-

հատ, նույապահուեն, նօմարտությամբ յեվ իր ժամանակին։
Պարզմատրվելու յեւ յուրաքանչյուր 12 մարդուց մեկը,
վորը բոլորից լավ եւ կատարում գրանցումը։

Գրանցումները կատարելու գործում կոլտնտեսական-
սերին ոգնելու համար ԽՍՀՄ-ի Պետականի ժողովրդական
տնտեսության հաշվառման կենտրոնական վարչությունը
հատուկ հրահանգիչներ (ցուցակագրողներ) եւ պահում, վո-
րոնք պարտավոր են կոլտնտեսականին տալ անհրաժեշտ
բոլոր ցուցումները—բացատրությունները գրանցումներ
կատարելու համար։

Հենց այդ նպատակով ել տպագրում ենք ստորև բեր-
ված ցուցումները։

Բոլոր բացատրությունների—պարզաբանումների հա-
մար դիմեցեք հրահանգիչներին։

Աղյուսակները լրացնելուց առաջ ուշադրությամբ կաբ-
դացեք ներքեւ նշված ցուցումները

Աղյուսակները լրացնելու մասին

Գրանցումներ՝ կատարող կոլտնտեսականները ամսվա-
ընթացքում № 1 ձևում գրանցում են՝

ա) մննդամթերքների սպառումն իր տնտեսության մեջ-
բ) գյուղատնտեսական մթերքների, անասունների և
թռչունների պարտադիր հանձնումը կայուն գներով, հար-
կային կարգով։

գ) գյուղատնտեսական և այլ մթերքների վաճառքը
պետական և կոոպերատիվ կազմակերպություններին և
այդ վաճառքի հետ կապված մթերքների և արդյունաբե-
րական ապրանքների գնումը։

դ) մթերքների և անասունների հանձնումը համա-
ձայն կոնտրակտացիայի։

ե) անասունների, թռչունների, գյուղատնտեսական,
վորսորդական, ձկնորսական, անտառա-ոգտագործման և
տնային գույքի վաճառքը դրամով։

զ) ապրանքափոխանակային գործարքները մասնավոր
անձանց հետ։

է) գյուղատնտեսական մթերքների ու արդյունա-
բերական ապրանքների ստացումը կոլտնտեսությունից։

ի) գրամական մուտքը զանագան տեղերից։

լ) գրամի ծախսումը։

1. Սննդի համար ծախսված մթերքները գրելիս կոլ-
տնտեսականը պետք եւ որացույցի վերջին մաքուր սյու-
նակում (№ 1 ձեվի առաջի յերեսում ցույց տա «գրան-
ցեցի» . . . (ամսի այսինչին այսքան) որվա
համար։

2. Ընհանուր դիտողություն. — Բոլոր աղյուսակներում
«չափի միավորը» սյունակում անհրաժեշտ եւ մատնանշել
այն չափերի անունները (կիլոգրամ, գրամ, փութ և այլն),
վորով հաշված եւ գրանցված մթերքը։ Ցանկալի յեւ գրան-
ցումները կատարել մետրական չափերով։

Աղյուսակ 1. «Սննդամբերեների ծախսումը կոլտնտեսա-
կանի սննդեսուրյան մեջ»։

3. 1-ին աղյուսակի լրացնելը թեթևացնելու համար հար-
կավոր եւ № 1 ձևին կցած ներդրվող թերթում նախորոք
գրանցել իր տնտեսության մեջ ծախսված մննդամթերքներն
այնպես, վոր գրանից № 1 աղյուսակում արտագրվեն
տեղեկությունները՝ տասնորյակում ծախսված մննդա-
մթերքների մասին։

1. Ին աղյուսակում գրանցվում են բոլոր ծախսված
մննդամթերքները, անկախ ծախսված քանակից։

4. Աղյուսակում լրիվ գրանցվում են բոլոր մթերքները,
վորոնք ծախսվել են տնտեսության մեջ կերակուր պատ-
րաստելու համար և ծառայել են թե իրեն ընտանիքի
մննդի համար և թե կողմնակի անձանց, վորոնք ամսվա-
ընթացքում կերակրվել են այդ տնտեսության մեջ, թեկուզ
և մասամբ։

5. 1-ին աղյուսակում չեն մտցվում կոլտնտեսության կամ վորևե այլ ճաշարանից ստացված ճաշերը և ընթրիքները:

Անասուններին կերակրելու համար գործածած մթերքները № 1 աղյուսակում չդրել:

6. Սննդամթերքների ծախումները հարկավոր ե գրանցել յուրաքանչյուր ամսի 10-ին և 20-ին անցած տաս որիա համար և ամսվա վերջին որը, այսինքն 30-ին անցած տաս, կամ 31-ին՝ անցած տասնմեկ և փետրվարի 28-ին՝ ուժ որվա համար:

7. Այն սպառված մթերքները, վորոնք նախատեսված չեն աղյուսակում, պետք ե գրանցել աղատ տողերում, ցույց տալով անպայման նրանց անունները:

8. 7, 8, 9 և 10 տողերում գրանցվում ե թխած հացի ծախումը ստացված կամ գնված ուրիշ տեղից, այլ վոչ թե թխվածն իրեն կոլտնտեսականի տնտեսության մեջ։ Տան թխած հացի ծախումը հաշվի յե առնվում առաջին աղյուսակի 61, 62, 63 և 64 տողերում, ինչպես ալյուր։

46 և 47 տողերում գրանցվում ե կաթի քանակը, ըստ վորում անարատ կաթը 46 տողում, իսկ 47-րդում՝ քաշածը, վորը բայցառապես գործածվել ե մննդի վրա, վորպես զուտ կաթ։

Վերամշակման հանձնված կաթի քանակը № 1 աղյուսակում հաշվի չի առնվում (թթվասեր, շոռ պանիր և այլն):

Սպառման համար գործածված կաթնամթերքները (թթվասեր, շոռ պանիր, թան, մածուն և այլն) գրանցվում են № 1 աղյուսակի 48, 49, 50, 51 և 52 տողերում, իսկ կարագը և յուղը 53 և 54 տողերում։ 61, 62, 63 և 64 տողերում գրանցվում ե միայն մաքուր ալյուրը (ըստ առանձին տեսակների և առանց խառնուրդների), վորը գործածվել ե հացի և կարկանդակ թխելու, երիշտա և այն պատրաստելու համար։

Գրանցումները կատարվում են յուրաքանչյուր ամսի 10-ին, 20-ին և 30-ին, անցած տասն որվա և 31-ին՝ տասնմեկ որվա համար։

9-րդ սյունակում անպայման գրվում ե, թե վորանդից ե ստացված մննդի համար գործածված մթերքը։ Նախորդ ամսվա մմացորդից, զնված ե հաշվետու ամսում, ստածված ե փոխանակությամբ, ստացված ե իրեն անհատական տնտեսությունից և այլն։ Յեթե գործածված մթերքը ձեռք ե բերված տարբեր աղյուսակներից, (որինակ, նախորդ ամսվա մմացորդից, կոլտնտեսությունից) հարկավոր ե բոլորն ել նշել № 9 սյունակում։

10-րդ սյունակը կոլտնտեսականը չի լրացնում։

66-րդ տողում հրահանդիշը գրում ե, թե յօւրաքանչյուր տամնորյակում քանի որ ե կոլտնտեսականի ընտանիքում միս գործածվել։

9. 2-րդ աղյուսակը լրացնում ե ցուցակագրողը.

Աղյուսակ 3. «Գյուղատնտեսական մթերքների, անանունների յեվ բոչունների պարտադիր հանձնումն ըստ պետական մթերքների պլանի—հարկային կարգով, կայուն գններով»։

10. 3-րդ աղյուսակի սկզբում հարկավոր ե յուրաքանչյուր անդամ անպայման մանրամասը ցույց տալ, թե տնտեսությունը 1937 թ. ինչ պետք ե հանձնի պարտադիր հանձնումների գծով, թեկուզ և տնտեսության կողմից դրա մի մասն արդեն հանձնած լինի։

№ 3 աղյուսակում գրվում ե, թե հաշվետու ամսում կոլտնտեսականի գյուղատնտեսական մթերքներից, չհանրայնացված անասուններից և թռչուններից վորքան ե հանձննված—պարտադիր հանձնումների գծով, հարկի կարգով, կայուն գներով։

Պարտադիր հանձնումների գծով, հարկի կարգով կոլ-

հենքուրյան հանձնած գյուղատնտեսական մթերքները, անասունները և թոշուններն այստեղ հաշվի չեն առնվում:

Մթերքների վաճառքը տեղական մթերումների գծով (վոչ հարկի կարգով) № 3 աղյուսակում չի դրվում, այլ անցկացվում ե կամ № 4 աղյուսակով, յեթե տեղական մթերումների համար հանձնված մթերքի դիմաց մթերող կազմակերպությունները կոլտնտեսականին տվել են արդապրանքներ, կամ № 6 աղյուսակում, յեթե տեղական մթերումների համար հանձնված մթերքների վճարը կատարվել ե միայն դրամով։

11. 2-րդ սունյակում նշված են գյուղատնտեսական այն մթերումները, վորոնք սովորաբար տրվում են պարտադիր հանձնումով—հարկի կարգով։ Յեթե պարտադիր հանձնումով տրված ե այսպիսի մթերքներ, վորոնք թվարկման մեջ չկան, այդպիսին պետք ե գրել աղատ տողերում։

Պարտադիր հանձնումներով—հարկի կարգով տրված յուրաքանչյուր մթերքի կամ անասունի ու թոշունի յուրաքանչյուր տեսակի յուրաքանչյուր (առանձին) հանձնումը գրվում ե հանձնման որը և անպայման առանձին տողով։

12. 4-րդ սյունակում գրվում ե հանձնված մթերքի քանակը, 5-րդ սյունակում դրամի գումարը, վորը կոլտնտեսականը փաստորեն ստացել ե հաշվետու ամսում հանձնած մթերքի և անասունի դիմաց։ Յեթե կոլտնտեսականը հաշվետու ամսում գումարը լրիվ չի ստացել ապա չստացված գումարը (պարտքը) գրվում ե 6-րդ սյունակում։

13. Անասունները հարկի կարգով մսամթերման տալուց կարող են տարբեր դեպքեր լինել.

ա) յերբ կոլտնտեսականն անհատորեն ե կատարում պարտավորությունը։

բ) յերբ մի քանի կոլտնտեսականներ միասին են կատարում պետությանը միս հանձնելու պարտավորությունը։

գ) յերբ կոլտնտեսականը միս հանձնելու պարտավորությունը կատարելում ե գյուղխորհրդի կամ կոլտնտեսության միջոցով։

14. Յեթե կոլտնտեսականն անհատորեն ե կատարում միս հանձնելու պարտավորությունը, ապա հարկի կարգով հանձնված բոլոր անասունները մանրամասն անուններով (մատնամշելով տեսակը և հասակը) լրիվ գրվում ե 3-րդ աղյուսակում։

15. Յեթե մսի հանձնման պարտավորությունը մի քանի կոլտնտեսականներ միասին են կատարում, հանձնելով մի գլուխ անասունների վորեւ տեսակից (որինակ, կով), վորը պատկանում ե ուսումնասիրվող անտեսությանը, ապա այս դեպքում կոլտնտեսականը պետք ե 3-րդ աղյուսակում գրի հարկի կարգով հանձնվածի այն մասը, վորը ընկնում ե իրեն, իսկ 6-րդ աղյուսակում—«ամբողջ վաճառքը դրամով» պետք ե գրի հանձնված անասունի մնացած մասը, վորպես վաճառված և այդ վաճառքից ստացած դրամի գումարը։

Որինակ, յեթե 10 կոլտնտեսական միասին մսի հանձնման են տվել մեկ կով, վորը պատկանում ե ուսումնասիրվող տնտեսությանը, յեթե կովի արիոջ հանձնելիք բաժինը կազմում է կովի $\frac{1}{10}$ մասը, իսկ մնացած $\frac{9}{10}$ մասը նրա կողմից վաճառված ե, ապա ուսումնասիրվող կոլտնտեսականը 3-րդ աղյուսակում պետք ե գրի $\frac{1}{10}$ մասը, իսկ 6-րդ աղյուսակում պետք ե գրի իր կողմից վաճառված կովի $\frac{9}{10}$ մասը և այդ վաճառքից ստացած դրամի գումարը։

16. Յեթե ուսումնասիրվող կոլտնտեսականը մսի հանձնման իր պարտավորությունը կատարելու համար ինքն ե գնում ուրիշի անասունի վորեւ մասը, դրա համար վճարելով դրամ, ապա գնված և մսամթերման դիմաց տված անասունի այդ մասը 3-րդ աղյուսակում չի գրվում։ Իսկ դրամը, վոր ծախսել ե անասունի մի մասը գնելու

համար գրվում ե 10-րդ աղյուսակում հետեւյալ տողավ—
«Ճախսված ե զբամ մսի հանձնման պարտավորությունը
միասին կատարելիս»:

Մսի հանձնման պարտավորությունը կատարելու համար մի ամբողջ անատուն գնելու դեպքում (որինակ, վոչխար), դա պետք է լրիվ զբար 3-րդ աղյուսակում և 10-րդ աղյուսակի 1-ին բաժնում:

17. ՅԵԹԵ կոլտնտեսականը կոլտնտեսության կամ
գյուղաբնակի միջոցով ե մսի հանձնման պարտավորու-
թյունը կատարել, ապա 10-րդ աղյուսակում հաշվի յե
առնվում այդ պարտավորության կատարման հետ կապված
դրամի ծախսումը, վորը գրվում ե (10-րդ աղյուսակի
առաջին բաժնում) հետևյալ տողով «Ճարված ե դրամ
գյուղություն, կոլտնտեսությանը մսի հանձնման պար-
տավորությունը կատարելու համար»:

Այդ դեպքերը № 3 աղյուսակում չեն գրվում:

(№ 3-րդ աղյուսակը հաջորդ եջում)

18. № 3 առաջնորդության կողմէն առաջիկ պահանջման մեջ առաջընթաց է առաջանալ:

Սոյուսակ № 4. «Պետական յեվ կոռպերատիվ կազմակերպություններից արդյունաբերական ապրանքներ ստանալու (գնարդած մթերքի արժեքի դիմաց) պայմանավոր պայմանագրած գևերով նրանց վաճառքած մթերքների գրանցում»:

19. № 4 աղյուսակում գրվում ե կոռպերատիվ և պետական կազմակերպություններին գյուղատնտեսական և մյուս այն մթերքների վաճառքը, վորի դիմաց դնող կազմակերպությունները կոլտնտեսականներին պետք ե մատակարարեն արդյունաբերական ապրանքներով (վաճառված մթերքների արժեքի դիմաց) պայմանագրած գներով:

Այդպիսի գործորդների ժամանակ պարտադիր չե, վոր բոլոր գեղագրումն ել վճարեն կամ ստանան դրամ, յերբեմն այդպիսի գնումները կամ վաճառքը կարող են առանց դրամի հաշվարքի բնույթ ունենալ, իսկ վորոշ գեղագրումն ել վորպես լրացում գնած մթերքներին ու արտադրանքներին կոլտնտեսականը կարող ե ստանալ կամ ընդհակառակը վճարել դրամ:

20. Յուրաքանչյուր գործարք անպայման պետք ե գրանցել կայացած որը և առանձին տողով: Տարբեր գործարքներն ընդհանուր գումարով չպետք ե գրանցել:

21. Յերկրորդ սյունակում թվարկվում ե տնտեսության կողմից հաշվետու ամսում վաճառած գյուղատնտեսական և այլ մթերքները, նրանցից կոլտնտեսականի վաճառած մթերքների արժեքի դիմաց պայմանագրած գներով մթերքներ և արդարանքներ գնելու գեղագում:

4-րդ սյունակում գրվում ե վաճառվածի քանակն այն չափերով, վորի անունը գրված ե 3-րդ սյունակում:

5-րդ սյունակում անպայման պետք ե ցույց տրվի վաճառված մթերքների լրիվ արժեքը անգամ այն գեղագրում, յերբ գրամը կոլտնտեսականը բոլորովին չի ստացել (ապառիկ հաշվարկումների ժամանակ) կամ ստացել և մի մասը:

Լրիվ արժեքը հաշվելու ժամանակ գրվում ե այն գինը, վորով պետական կազմակերպությունները կամ կոռպերացիան գնել են կոլտնտեսականի վաճառած մթերքները:

6-րդ սյունակում անուններով գրվում ե կոլտնտեսականի գնած բոլոր մթերքները և այն ապրանքները, վորությունների և պետական և կոռպերատիվ կազմակերպություններին վաճառած գյուղատնտեսական և այլ ապրանքների դիմաց:

7-րդ սյունակում գրվում ե չափի այն միավորի անունը, վորով չափվել ե գնված մթերքը կամ այդ ապրանքը:

8-րդ սյունակում գրվում ե տնտեսության կողմից գնված մթերքների և այդ ապրանքների քանակը:

9-րդ սյունակում գրվում ե գնված մթերքների և այդ ապրանքների լրիվ արժեքը, անկախ նրանից գնման համար ծախսված և դրամ թե չի ծախսված (առանց դրամի հաշվարքի գեղագում):

10-րդ սյունակում գրանցվում ե տնտեսության կողմից գյուղատնտեսական և այլ մթերքների լրիվ արժեքը լրացնելու համար վճարած լրացուցիչ գումարը:

11-րդ սյունակում գրվում ե տնտեսության կողմից գնված մթերքների և արդյունաբերական ապրանքների լրիվ արժեքը լրացնելու համար ստացած գումարը:

Յեթե մթերող կազմակերպությունները մնացել են կոլտնտեսականին պարտք հաշվետու ամսում վաճառած մթերքի համար, ապա այդ պարտքի գումարը գրվում ե 12-րդ սյունակում: Յուրաքանչյուր գործարքի համար 5-րդ և 10-րդ սյունակների տվյալների գումարը պետք ե հավասար լինի 9+11+12 սյունակների տվյալների գումարին:

22. Յեթե հաշվետու ամսում կոլտնտեսականը գնել և մթերող կազմակերպություններից վորի և ապրանք

ի հաշիվ նախորդ ամիսներում հանձնված մթերքների, սպա
այդ ստացած ապրանքը լրիվ գրանցվում է 6—11 սյունակ-
ներում, իսկ 2-րդ սյունակում գրփում է . . . , ամսում
հանձնած (մթերքի անունը) համար:

23. 4-րդ աղյուսակի 9-րդ սյունակի ամբողջ գումարը
արտագրվում է 10-րդ աղյուսակի առաջին բաժնի համա-
պատասխան տողում:

(4-րդ աղջուսակը հաջորդ եջում)

Արևածագը կամ Արքա

Աղյուսակ 5. «Անասունների յեզ մթերքների հանձնումն
ըստ կոմիտացիայի»:

24. ՅԵԹԵ 1937 թ. կոլտնտեսականն ունի կոնտրակտացիայի պայմանագրի, առաջ նա ցուցակագրողի ոգնությամբ պարտավոր ե ձև № 1-ի վերջին ազատ յերեսում գրել այդ պայմանագրի կարծառությունը Այդպիսի գրանցումներ պետք ե կատարել նաև նոր պայմանագրեր կազմելու:

25. 5-րդ աղյուսակի սկզբում հարկավոր ե յուրաքանչյուր ամիս կրկնել, թե անտեսությունը 1937 թ. ինչպես ե հանձնի ըստ կոնտրակտացիայի:

5-րդ աղյուսակում գրանցվում են տնտեսության կողմից ըստ կոնտրակտացիայի հանձնված գյուղատնտեսական մթերքները և անասունները, գրանցվում ե յուրաքանչյուր հանձնված մթերքի լրիվ արժեքը և կոնտրակտացիայի հաշվարկումը։ Կոնտրակտացիայի հաշվարկումը կարող ե լինել կամ ավանսի կարգով կամ վերջնական։ Ավանսի գրանցմանը հատկացված են 6—8 սյունակներ, իսկ վերջնական հաշվարկման համար 9—11 սյուն։ Կոնտրակտացիոն պայմանագրով կոլտնտեսականը ստանում է կամ մթերքներ կամ դրամ փորոնց գրանցման համար հատկացված են առանձին սյունակներ։

7—10 սյունակներում գրանցվում և ստացված աղղանքների արժեքը, իսկ նրանց անունները գրվում են 10-րդ աղյուսակի 1-ին բաժնում:

26. Հ-րդ սյունակում բերված են այն մթերքները,
վորոնք ընդհանրապես հանձնվում են ըստ կոնտրակառ-
ցիայի։ Յեթե կոլտնտեսականը հանձնել ե ըստ կոնտրակ-
տացիայի մի վորեն այլ մթերք, վորի անունը նախատես-
ված չէ աղյուսակում, այդպիսի մթերքը պետք ե գրմի
ազատ տողերիո մեկում։

27. Կոնտրակտացիոն գործարքները դրանցվում են նրանց կատարման որրությամբ:

11-2823377

Հաստ կոնսորիկ- առաջիւայի հանձ- նելած մթիւրը- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	2							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	3							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	4							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	5							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	6							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	7							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	8							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	9							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	10							
Խորավուր- կաց պարագանե- լի առաջիւայի հանձ- նեղի և առ- բանքայի ու անունները	11							

Աղյուսակ 6. «Ամբողջ գաճանմբ դրամով՝ (ներառյալ յեվ գաճառքը տեղական մթերումների համար) անասունների, յեվ բաշունների զյուղանեսնեսական, ձկնորսական յեվ գրասուրդական անապեսական ապրանքների և տնային գույքի գրամով գաճառքի բոլոր դեպքերը, անկախ նրանից, թե գաճառված մթերքի դրամը ստացված է լրիվ, թե մասամբ, կամ բոլորովին չի ստացված գործարքը կատարելու մոմենտին»:

28. 6-րդ աղյուսակում գրանցվում են կոլտնտեսականին պատկանող անասունների և թոշունների, գյուղատնտեսական, ձկնորսական և վորսորդական մթերքների, արդյունաբերական ապրանքների և տնային գույքի գրամով գաճառքի բոլոր դեպքերը, անկախ նրանից, թե գաճառված մթերքի դրամը ստացված է լրիվ, թե մասամբ, կամ բոլորովին չի ստացված գործարքը կատարելու մոմենտին:

Այս աղյուսակում գրանցվում ե ամբողջ գաճառքը, ինչպես պետական և կոոպերատիվ կազմակերպություններին, նույնական և մասնավոր անձանց, բացառությամբ այն գաճառքի, վորն արդեն հաշվի յե առնված № № 3, 4 և 5 աղյուսակներում։

6-րդ աղյուսակում գրանցվում է լրիվ կերպով մթերքների գաճառքը տեղական մթերումների համար, վորոնք չեն գրանցվել 4-րդ աղյուսակում, այսինքն այն մթերքներու, վորոնք հանձնվել են տեղական մթերումներին զուտ դրամով։

29. Յուրաքանչյուր մթերքի գաճառքի ամեն մի գեպքը գրանցվում է առանձին տողով։ Գրանցումը կատարվում է մթերքի (անասունի և թոշունի) գաճառման դրույթում։

30. 3-րդ սյունակում անպայման ցույց է տրվում՝ ում է գաճառված 2-րդ սյունակում գրանցված մթերքը։

6-րդ սյունակում ցույց է տրվում գաճառված մթերքի համար ստացած կանխիկ գրամը։

7-րդ սյունակում գրանցվում է այն դրամը, զոր կուտրնասականին մնացել են պարտք։

31. Ներքև բերվում ե 6-րդ աղյուսակի լրացված ձեզ։

Աղյուսակի Առաջնահամար	Վաճառված մթերքների անունները	Ուժ և վաճառված մթերքների	Վաճառված մթերքների		Ստացված դրամ	Մնացել ան- պարտք	
			Չափը մետր	Վաճառված մթերքների հարուսացը			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Գոչիսարի միու	Քաղաքացուն	Կիլո	12	72	—	—
2	Գորունդ	»	»	100	50	—	—
3	2	»	Հատ	10	4	50	—
5	Կաթ	»	Լրար	20	20	—	—
7	Կող	Կուտանսատկան	Կուռիս	9/10	1000	—	—
8	Հին պինջակի	»	Հատ	1	15	—	—
15	Արկղ	»	»	1	—	40	—
18	Համ է շատ	Քաղաքացուն	»	8	20	—	—
19	Վարսակի	Գորունդուն	Կիլո	32	10	6	—
25	Կատաֆիլ	Քաղաքացուն	»	32	6	40	—
28	Սուրան	Տայուագ.	Հատ	1	100	20	—
					Հնդամենը	—	1807 90 26

Աղյուսակ 7. «Ապրանքափոխանուկման գործարքները մասնավոր անձանց հետ»։

32. Փոխանակման բոլոր գեպքերը մասնավոր անձանց հետ, վորոնք տեղի յեն ունեցել կոլտնեսականի տընտեսությունում հաշվետու ամսվա ընթացքում, պետք է գրվեն 7-րդ աղյուսակում։

33. Փոխանակման յուրաքանչյուր գործարքը գրանցվում է առանձին տողով։

34. Լրացուցիչ վճարով փոխանակման գեպքերը նույնական գրանցվում են այս աղյուսակում։ Լրացուցիչ վճարած գրամի գումարը զրվում է 8-րդ սյունակում, իսկ ստացված գրամի գումարը 9-րդ սյունակում։

35. 2-րդ սյունակում զրվում են փոխանակությամբ ստացված մթերքների, անասունների, թոշունների և տնային գույքի անունները, իսկ 5-րդ սյունակում զրվում են ստացումի փոխարեն տրված մթերքների, անասունների, թոշունների տնային գույքի և արդյունաբերական ապրանքների անունները։

Հ-ըդ սյունակում ցույց ե տրվում փոխանակությամբ ստացվ ած մթերքի չափի միավորը, իսկ 6 ըդ սյունակում փոփանակությամբ տրված մթերքի չափի միավորը:

4-ըդ սյունակում գրվում ե փոխանակությամբ ստացված մթերքների և ապրանքների քանակը, իսկ 7-ըդում — փոխանակությամբ տրված մթերքների և ապրանքների քանակը:

36. Փոխանակությամբ ստացվող կամ տրվող մթերքների և ապրանքների վոչ լրիվ, կամ մասամբ ստանալու կամ տալու գեպքերը գրանցվում են նույնպես 7-ըդ աղյուսակում և ծանոթության մեջ ցույց ե տրվում ստանալու կամ տալու մասյած մթերքների և արդ. ապրանքների քանակը:

37. 7-ըդ աղյուսակի գրանցումները հարկավոր ե տանել հետեւյալ կերպ.

Ստացած և փոխանակությամբ		Տրված և փոխանակությամբ		Փոխանակելիս	
1	2	3	4	5	6
1 Սպիտակ հաց . . .	գր.	1	կաթ . . .	կլար	2,5
2 Կորեկ (պշենա) . . .	կգ.	2	Զու . . .	ձառ	5
10 Հիթ	մար	8	Հաւ. յուղ	դր.	800 13

Աղյուսակ 8 «Առ լիած ե կոլտնեսությունից (մթերքների յեզ արդյունաբերական ապրանքներով) ի հաշիվ 1936 յեզ 1937 թ. թ. յեկամտի բաժինան»

38. Աղյուսակը բաղկացած է յերկու հատվածից, «ա» հատվածում գրանցվում են 1936 թ. յեկամտի բաշխման հետևանքով ստացված բոլոր մթերքները և արդյունաբերա-

կան ապրանքները, իսկ «բ» հատվածում — ի հաշիվ 1937 թ. յեկամտի բաշխմանը:

39. Կոլտնեսությունից ստացված մթերքների և արդյունաբերական ապրանքների գրանցումը հարկավոր ե կատարել մթերքի կամ արդյունաբերական ապրանքի անտեսության մեջ ստանալու որը:

40. Այս աղյուսակում չեն գրանցվում այն մթերքները, վորոնք գնված են կոլտնեսությունից դրամով, կամ ստացված են կոլտնեսության ճաշարանից հասարակական մնադի կարգով: 8-ըդ աղյուսակում հարկավոր ե գրանցել նաև այն արդյունաբերական ապրանքները, վորոնք կոլտնեսությունը գնել ե կոլտնեսության միջոցներով և վորոնց արժեքը ստացվում ե կոլտնեսականներից վոչ թե գնված ապրանքը կոլտնեսականներին հանձնելու մոմենտին, այլ պահպան ե ի հաշիվ յեկամտի բաշխման նրան հասանելիք գումարներից:

41. Ստորև բերիած աղյուսակում ցույց ե տրված 8-ըդ աղյուսակի լրացման ձեր.

Ստացված և ստացված բանակը (մթերքի անունը)		Ստացված բանակը	
1	2	3	4
Ինչ և ստացված (մթերքի անունը)			

ա) Ի հաշիվ 1936 թ. յեկամտի բաժինան			
5 Ալյուր յեղիպտացոր.	Աշխորերի դիմաց	կգ	3
18 Կրուպա հնդկացորենի	»	»	4
21 Կրուպա հնդկացորենի	»	»	1
27 Չիթ	»	»	մետր
28 Շաքարակաղ	»	»	կգ
28 Լվացքի սապոն . .	Պարզե	»	2

բ) Ի հաշիվ 1937 թ. յեկամտի բաժինան			
29 Գարի	Աշխորերի դիմաց	»	30

Աղյուսակ 9. «Երամական այլ մուտք»

42. № 9 աղյուսակում գրանցվում ե կոլտնտեսականի տնտեսության մեջ զանազան այլ աղբյուրներից ստացված գրամը, բացի նրանցից, վորոնք գրանցվել են 3, 4, 5, 6 և 7-րդ աղյուսակներում:

Հետևապես այս աղյուսակում գրանցվում ե դրամական այն յեկամուտը, վորոնք ստացվել են վարձու աշխատանքների և ՄՏՀ-ում աշխատելու համար, տնայնագործական իրերի վաճառքից, պարտքերի դիմաց գանձված դրամը, ավանսը, արժեքափոր թղթերի վաճառքը կամ դրավդները, շահումները և պետիոնառության վճարումները, դրամարկղից վերցրած դրամը, ապահովագրությունից ստացած թոշակը և ոժանդակությունը, բյուջեները գրանցելու համար ստացածը և այլն:

43. 1-ին սյունակում անպայման գրվում ե դրամի ստացման ամսաթիվը, 2-րդ սյունակում գրվում ե, թե ինչի համար ե ստացվել դրամը, 3-րդ սյունակում գրվում ե, թե ումից ե ստացվել:

44. № 3 և 4-րդ աղյուսակների 5-րդ սյունակների, № 5 աղյուսակի 7—8—10—11 սյունակների, № 6 աղյուսակի 6-րդ սյունակի, № 7 աղյուսակի 10-րդ սյունակի, № 9-րդ աղյուսակի 4-րդ սյունակի գումարները տալիս են կոլտնտեսականի ամբողջ դրամական մուտքը:

Աղյուսակ 10. «Երամական ծախսումներ»

45. 10-րդ աղյուսակում լրիվ գրանցվում են զանազան գնումների համար կատարված դրամական ծախսերը, դրամի վճարումը աշխատանքի և մատուցած ծառայության համար և այլ զանազան դրամական ծախսեր:

10-րդ աղյուսակում գրանցվում են կոլտնտեսականի և նրա ընտանիքի անդամների կողմից կատարված դրամական ծախսերը, անգամ յեթե ծախսվածը լինի ամենանշանական գումարը:

10-րդ աղյուսակում անպայման պետք ե գրանցել ամբողջ դրամական ծախսումները, վորոնք ամսվա ընթացքում կատարված են յեղել կոլտնտեսականի և նրա ընտանիքի անդամների կողմից:

Առանձին ուշադրություն հարկավոր ե դարձնել ուրիշ տեղերում աշխատանքի մեջ գտնվող, բայց իրենց տնտեսության հետ և կոլտնտեսության հետ կապը չկարող կոլտնտեսականի ընտանիքի անդամների կողմից կատարած դրամական ծախսումների վրա:

Այդպիսի դրամական ծախսերը պետք ե յենթարկել լրիվ հաշվառման, այլ վոչ թե սահմանափակվել այն ծախսված գումարների գրանցումներով, վորոնք հիշյալ անդամների կողմից հանձնված են տնտեսությանը նրա ընդհանուր կարիքները հոգալու համար:

Որինակ, կոլտնտեսականի վորդին, վորն ապրում ե իր հոր մոտ և աշխատում ե գործարանում, ամսական ստանում ե 290 ռուբլի: Իր այդ վաստակից նա տալիս ե տնտեսությանը 100 ռուբլի, իսկ մնացած դրամը ծախսում ե իր վրա:

Այդ գեպքում 9-րդ աղյուսակում հարկավոր ե գրանցել վոչ միայն իր վաստակից ընտանիքին տված 100 ռուբլուց կատարված ծախսերը, այլ և վորդու ամբողջ անձնական դրամական ծախսումները, վոր նա կատարել ե վաստակի մնացած մասից (որինակ, անդամագմարների մուծումները պրոֆիլությանը, հատկացումներ պետքությունների, պահումներ հարկի, աշխատանքի ժամանակ սննդի վրա կատարած ծախսումները և այլն):

46. Դրամական ծախսումները գրանցվում, են դրամը ծախսելու որը:

Դրամական ծախսումները գրանցելիս 10-րդ աղյուսակի 1-ին սյունակում գրվում ե այն որվա թիվը, յերբ տեղի ե ունեցել դրամական ծախսը:

47. 10-րդ աղյուսակում չպետք ե կատարել գումա-

բային ընդհանուր և անվորոշ գրանցումներ, ինչպես որինակ, «գնել ե 42 ռ. մախորկա, շաքար և չիթ», «տվել ե կողջը ծախսելու համար»:

48. 10-րդ աղյուսակի 1-ին հատվածում լրիվ գրանցվում են հաշվետու ամսում կատարված անասունների, թոշունների, մթերքների ամբողջ գնումները:

Այստեղ ե գրանցվում նաև մթերքների և ապրանքների գնումը կոնտրակտացիայով, վորի մասին պետք ե ծանոթություն գրել:

Յուրաքանչյուր գնված մթերքը հարկավոր ե գրանցել առաջին բաժնում առանձին տողով, ինչպես այդ ցույց և արված 52-րդ կետում:

Զեռք բերված կոշկեղենը, պատրաստի հագուստը և սպիտակեղենը, կահկարտսին, ամանեղենը և այլն գրանցելիս հարկավոր ե նշել այն նյութը, վորից պատրաստված են հիշյալ իրերը (որինակ, յերկաթե մահճակար ֆայանսե ափսեներ, բրդե գործվածքներ և այլն):

Պատրաստի հագուստ և սպիտակեղեն գնելու դեպքում անհրաժեշտ ե ցույց տալ՝ թե ընտանիքի վոր անդամի համար ե գնված (զրել այդ անդամի անունը) և ինչ գործվածքից ե պատրաստված (բամբակե, բրդե, կիսաբրդե և այլն): Այդ տեղեկությունները անհրաժեշտ են հետագյում ձեռք բերված հագուստը և սպիտակեղենը գործվածքային չափերի (մետրերի) վերածելու համար:

49. Դրամական ծախսումները գրանցելիս 3-րդ սյունակում անպայման հարկավոր ե ցույց տալ ումից ե գընված:

Գետական կամ կոռպերատիվ խանութից գնումներ կատարելու դեպքում ցույց տալ վերջինների անունը, որինակ, «զյուղկոոպ»:

Գնումներ կոլտնտեսությունից հարկավոր ե համարել միայն զրամով կոլտնտեսությունից գյուղատնտեսական մթերքներ և անասուններ տանալու դեպքերը, վորոնք

պատկանում են կոլտնտեսությանը: Արդյունաբերական ապրանքների գնումը զրամով կոլտնտեսության միջոցով հարկավոր ե ընդունել վոչ թե վորպես գնված կոլտնտեսությունից, այլ գնված այն կազմակերպությունից, վորից կոլտնտեսությունը գնել ե ապրանքը: Յեթե իրը գնված ե կոշկակարներից, դերձակներից և այլ տնայնագործներից, — հարկավոր ե գրանցել «տնայնագործներից»:

50. Յեթե գնման որը կոլտնտեսականը ստացել ե ամբողջ գնված ապրանքը, վճարելով նրա արժեքի միայն մի մասը, 10-րդ աղյուսակի 1-ին հատվածում գրանցվում ե ամբողջ ստացված ապրանքի քանակը, իսկ 7-րդ սյունակում — միայն այն գումարը, վորը վճարված ե գործարքը կատարելու որը, թերաֆճարված պարտքի միացած գումարը գրվում ե 8-րդ սյունակում: Այն որը, յերբ կոլտնտեսականը լրացնեցիչ վճարում ե իրեն վրա մնացած գումարը, վերջինս գրանցվում ե 10-րդ աղյուսակի 6-րդ սյունակում, առանց ցույց տալու 4 և 5 սյունակներում գնված մթերքի կամ ապրանքի քանակը:

10-րդ աղյուսակի 1-ին հատվածի վերջում հատկացված հատուկ տեղերում հաշվի յեն առնվում այն գրամական ծախսումները, վորոնք կատարված են մսամթերման պարտավորությունը միատեղ կատարելիս (տես 16 կետ), վճարումները գյուղմորհուն և կոլտնտեսությանը մսամթերման պարտավորությունը կատարելու համար (17-րդ կետ), պետական և կոոպերատիվ կազմակերպություններից, ի հաշվի վաճառված գյուղմթերքների պայմանագործված գներով արդյունաբերական ապրանքներ գնելու համար կատարած ծախսերը (տես կետ 23), և վերջապես զրքեր լրագրեր յեկ ամսաթերթեր գնելու համար կատարած ծախսումները, մուծած ավանսը, լրացնեցիչ վճարումները ապրանքափոխանակային գործարքների ժամանակ:

51. 10-րդ աղյուսակի 2-րդ սյունակում գրվում ե գրամական վճարումներն աշխատանքի և ծառայությունների համար և բոլոր այլ գրամական ծախսերը:

Յեթե աշխատավարձը կոլտնտեսականին տրվում է խնայըրամարկղի միջոցով, ապա դրամարկղին մուծածը պետք է հաշվել վոչ թե ամբողջ աշխատվարձը, այլ այն մասը, վորը մնում է դրամակղում, կոլտնտեսականի կողմից դրամը կանխիկ ստանալու և գանազան պահումներից (որինակ, պետքուսառության, հարկ և այլն) հետո:

Դրամական ծախումների բոլոր գեղքերն անպայման պետք է լրիվ գրանցվի 10-րդ աղյուսակում:

52. 10-րդ աղյուսակի լրացման ձևը ցույց է տրված ստորև բերված աղյուսակում:

Աղյուսակի համար	1. Գնված են անա- սուններ, թոշուն- ներ, մթերքներ և արդյունաբերական ապրանքներ	Աւմբց ե գնված կամ ուժեղ գնար- գած դրամը	Գնվածի քահանք	Վերանա- ցնելու մեջ մնացած	Կոլտնտե- սականը մնացել ե պարտք	Բ. Հ.	
			1	2	3		
1	Գնել ե հորթ . . .	Իր կոլտնողից	Դլուիք	1	20	—	60
3	» մախորկա . . .	Դյուզկոսոյ	գլ.	50	—	30	2
3	» նազթ . . .	»	Մոր	2	1	20	—
6	» լվացքի սապ. . .	Քաղաք	կդ.	1	3	—	—
12	» աղ . . .	Դյուզկոսոյ	կդ.	2	—	29	50
12	» աղ . . .	»	տուփ	1	—	30	—
14	» գոչխարի միս . . .	Կուտայ. իրան	կդ.	1	8	—	—
16	» կովի $1/10$ մասը մթերմանը հանձննելու . . .	Գյուղաց.	գլուխ. $1/10$	18	—	—	—
20	» չիթ . . .	Քաղաք.	մետր	2	12	—	—
21	» յերկանեման- նակալ . . .	Կող. խան.	հատ	1	75	—	—
26	Հալած յուղը բաժ- բակե գործվածքով փոխարինելիս վը- ճարել. ե . . .	Քաղաք.	—	—	18	—	—
	Ընդամենը . . .						

Աղյուսակի համար	Ա. Աշխատանքի և մատուցած ծառայության համար վճար- ված դրամը և դրամական այլ ծախսերը:	Ում ե վճար- ված	Վարքան և վճարված	
			Բիուբ.	Կունդ.
22	Տվել ե կանխավճար վերարկու կարելու համար	Տնայնագործ դերձակին	95	—
26	Յերկարածիտ կոշիկները կարե- լու համար	Կոշկակարին	100	—
28	Ծախսել ե կինոյի համար . . .	2	50	—
5	Վճարել ե պիտական փոխառու- թյան տոմսերին	Կոռպերաց.	3	50
7	Մուծել ե փայտավճար	—	3	—
9	Լրագրներին ե հանդիսներին . . .	—	1	70
12	Մուծել ե խնայդրամարկղը . . .	26	—	—
18	Վերադարձել ե վարկային հիմ- նարկներին վերցրած փոխա- ռությունը	—	50	—
28	Փոստ-հեռագրական ծախսեր . . .	—	80	—
28	Ճանապարհորդությունում մնացի և ընակարանի համար ծախսել ե Կոռպ-ճաշարան	5	35	—
30	Վերադարձել ե մամնավոր ան- ձերից վերցրած պարտքը . . .	Գյուղացուն	20	—
	Ընդ. ծախսել ե մեկ ամսում	—	307	85

53. 1-ին ձևի 12 եջում հատկացված և ապատ տեղ
նշումների համար:

Սրբագրիչ Վ. Խաչատրյան
Քաղլիս 492, պատվեր 882, տիրած 450

Գյուղերտակ ողարան, Օերևան, Նալբանդյան № 11

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0936604

13 ЯНВ. (37)

22

а г в

II

28233

Центральное Управл. нар.-тоз. учета Госплана СССР
Бюро бюджетов. Сектор бюджетов колхозников

**БЮДЖЕТЫ
КОЛХОЗНИКОВ 1937 Г.**

ЕРЕВАН

СОЮЗО. ГУЧЕТ"

1937 Г.